

УДК 141.319.8:165.442-044.922

DOI <https://doi.org/10.30970/2307-1664.2020.28.10>

ПРОБЛЕМА ТРАНСФОРМАЦІЇ ЛЮДИНИ В ІСТОРІЇ ЛЮДСТВА

Наталія Терлецька

*Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова,
факультет філософії та суспільствознавства,
кафедра культурології та філософської антропології
вул. Тургенєвська, 8/14, 02000, м. Київ, Україна*

З позиції метаантропології у статті розкривається актуальна для сучасного світу проблема трансформації людини, простежується історичне підґрунтя для появи феномена трансгуманізму, його небезпек, а також аналізуються його альтернативи, шляхи історичного розвитку, цілі та цінності людського буття: цінність екзистенційної самоідентичності людини в умовах технічного прогресу, влади, свободи, любові, творчості та споживання, а також цінність такого екзистенціалу, як смисл людського буття.

Усвідомлюється цінність смислу людського буття, що означає життя не тільки заради самозбереження і мінімізації страждань, але й для виявлення, розвитку, цілісної гармонійної реалізації людиною таких рис, котрі роблять людину здатною бути не лише споживачем благ цивілізації, але й творцем культури, прагнути до гармонії духовних, душевних і тілесних потреб, вміння проявляти емпатію та долати екзистенційні проблеми відчаю та страху смерті, залишаючись людиною-творцем, зберігаючи традиційні загальнолюдські цінності, вірність екзистенціалам любові та свободи.

Дослідження присвячене проблемі трансформації людини в історії людства та проблемі втрати смислості екзистенціалів і сакральних цінностей, що як норма пропонується трансгуманізмом, маючи підґрунтя для цього у філософії доби постмодерну, а також пошукам шляхів виходу з екзистенційної, духовно-душевної та морально-етичної кризи, виявленню причин, які призвели до сучасної кризи культурних цінностей.

Теоретичну базу дослідження становлять праці філософів різних епох, розвідки психологів і психоаналітиків, зокрема сучасних, останні роботи вітчизняних дослідників із метаантропології, а також останні роботи зарубіжних представників трансгуманізму.

Робиться висновок, що справжня трансформація людини не можлива без збереження традиційних екзистенціалів культури, зокрема таких, як: душевність, духовність, здатність до творчості, які формують цілісну зрілу особистість і дають можливість для повноцінного розвитку людини та людства.

Ключові слова: людина, трансгуманізм, Н+, постлюдина, метаантропологія, гуманізм, трансформація.

Сучасний світ наскрізь пронизаний питанням щодо того, яке майбутнє чекає людину і чи зможе зберегти людина своє людське ество в умовах технічного прогресу та наукових відкриттів у сфері нанотехнологій, клонування, електромагнітних і торсійних полів, альтернативних порталів в інші виміри за межами чорних дір, андронного колайдера, який, на думку вчених, здатний за певних умов стати для людства скринею Пандори тощо.

Відкритими залишаються питання на тлі сучасних досягнень у різних сферах науки щодо того, яке місце посідає людина в техногенному світі і чи здатна зберегти людина людську подобу в умовах бурхливого і стрімкого процесу технологізації природного середовища.

Застороги з приводу можливих згубних наслідків технічного прогресу для людини вже висловлювали філософи, а також і самі вчені, ще в той період, коли науково-технічний

прогрес розпочав свій бурхливий активний розвиток. Згадуючи нашого співвітчизника, киянина за походженням, Миколу Бердяєва, варто зазначити, що у роботі «Царство Духа і Царство кесаря» філософ застерігає нас, наголошуючи, що саме науково-технічний розвиток є передумовою для остаточної перемоги царства кесаря над Царством Духа і домінуючого панування Царства кесаря, яке має бути повністю побудованим на основі технократичності [1, с. 167].

Постмодернізм, який зазнає бурхливого розвитку у другій половині ХХ ст., руйнуючи метанаративи, все ж таки перед феноменом самої людини зупиняється. Екзистенція людини залишається як останній метанаратив, оскільки зруйнувати навіть незахищену від тотального хаосу втрати смислу буття людину-різому постмодерн не наважується.

Але позбавлена сакральних цінностей людина стає безборонною перед світом нових технологій, так само як і духовна культура – перед натиском технічної цивілізації. Отже, у ХХ ст. народжується ставлення до людини як до останнього незруйнованого метанаративу, який філософи та вчені намагаються трансформувати, будучи неспроможними його зруйнувати.

Засновником власне терміна «трансгуманізм» є англійський біолог, письменник і політик Джуліан Гакслі, онук англійського біолога-дарвініста Томаса Гакслі і брат письменника Олдоса Гакслі, прихильника мескаліну та ЛСД і автора терміна «психоделіка».

Джуліан Гакслі вперше вжив таке поняття, як «трансгуманізм», у його сучасному значенні у своїх творах.

Як відомо, Джуліан Гакслі був членом Британського товариства євгеніки. Отже, євгеніка мала величезний вплив на трансгуманізм від початку.

Євгеніку можна визначити як науку, засновану на дарвінівській теорії людства про те, що сильні повинні процвітати і розвиватися, тоді як слабкі повинні бути відсіяні і знищені. Такий підхід, звісно, має виражені ознаки тоталітарної культури.

Зокрема, якщо стисло дати характеристику одного з найвідоміших есе «Нове вино у нових пляшках» Джуліана Гакслі, то можна говорити про прихильність засновника трансгуманізму до кастової системи з доволі суворю ієрархічністю. Наприклад, Джуліан Гакслі стверджував, що нижчі шари занадто швидко плодяться, а отже, їм не повинні бути занадто доступні соціальні допомоги і кваліфікована медична підтримка, інакше відсутність останнього ступеня природного відбору дасть змогу дітям дуже легко народжуватися і виживати. Також, на думку вченого, тривала відсутність роботи має стати підставою для стерилізації [20, с. 318].

Отже, від початку свого існування феномен трансгуманізму, маючи свої першовитоки, першопочатки в євгеніці, зберігає зв'язок із тоталітарною культурою, що пізніше зможемо показати на прикладах.

Власне термін «трансгуманізм» походить від латинського “trans”, що означає в перекладі «крізь, через, за»; та латинського “humanitas”, що означає в перекладі «людяність». Отже, у дослівному перекладі можна трактувати цей термін як вихід «за» межі людяності або людськості.

Що стосується самої термінології, то поняття «трансгуманізм» і «постгуманізм» досі є предметом обговорення і дискусій. Предметом дискусій залишається питання, чи є трансгуманізм гілкою «постгуманізму», а також те, як варто визначити постгуманізм, беручи до уваги трансгуманізм. Останній часто характеризується як різновид або активна форма постгуманізму, причому як його критиками, так і налаштованими протрансгуманно вченими, які, наприклад, називають його «філософським постгуманізмом».

Спільною рисою трансгуманізму і постгуманізму є передбачення якогось нового розумного виду, в який еволюціонує людина. Цей новий вид поповнить або навіть замінить людство. Трансгуманісти підкреслюють еволюційну перспективу, підтримують спрямовану еволюцію, що веде в «постлюдське майбутнє», тобто додають до «Н» як людського плюс у значенні «за межами людського».

Символом трансгуманізму є «Н+». Цей символ є скороченням від “human” – «людина», також символ «+» означає, що людина не є завершеною і потребує певного технічного апгрейду. Іноді замість Н+ пишуть >Н, що означає, по суті, «більше, ніж людина», підтекст цього символу означає, що людина потребує певного «покращення», яке трансгуманісти вбачають у трансформації людини шляхом технічних перетворень до «постлюдини».

Саме з цієї причини трансгуманізм називають також і «постгуманізмом», використовуючи ці терміни як синоніми. Незважаючи на певні відмінності, обидва поняття є спорідненими за їхніми суттєвими рисами: прагненням позбавити людину страждань завдяки чисто технократичному перетворенню суспільства та шляхом використання наукових досягнень, в яких людина ставиться у своїх правах фактично на такому ж рівні, як і робот. Людина, відповідно, розглядається як біологічний об'єкт, на природу цього об'єкта можна з погляду транс- і постгуманізму впливати через науково-технічні засоби, змінюючи особистість людини та її характер, природу тощо.

Отже, варто взяти до уваги смислову спорідненість термінів «трансгуманізм», «постгуманізм», «постлюдина» та «постантропология», центральною проблемою для цих понять є проблема розвитку людини шляхом технічного прогресу, без духовно-душевного покращення, виключно лише завдяки засобам науково-технічних досягнень, заради того, аби у майбутньому досягнути такого рівня життя, який передбачає абсолютне позбавлення страждань для сучасної людини.

Варто зазначити, що поняття «Н+», або дослівно «human+ (людина)», застосоване представниками пост- і трансгуманізму, має своє історичне підґрунтя і веде свій початок від розуміння поняття «людина» та терміна «гуманізм» у вузькому значенні. Таке розуміння зводить людину до суто біологічного об'єкта, а сам гуманізм у такому вузькому розумінні постає виключно у протистоянні до клерикального та релігійно-філософського світогляду Середньовіччя.

Гуманізм у вузькому значенні цього поняття закладає у розуміння людини та людського своєрідний протест проти схоластичного та клерикального світогляду Середньовіччя, чим започатковує раціональне ставлення до людини, а також бунтівне, протестне розуміння традиційних сакральних цінностей.

Ідея вдосконалення людини, що є всього лише частиною природи, не більше, певною низкою метаморфоз матерії виникає пізніше, з появою теорії еволюції Дарвіна та філософських напрацювань Ф. Ніцше. Останній стверджує, популяризуючи та розвиваючи на свій лад у царині філософії теорію Дарвіна, що так само, як від мавпи сталася людина, так із людини повинна статися надлюдина [11, с. 319].

Альтернативою трансгуманізму та Н+ у сучасній філософській науці, зокрема у філософській антропології, є метаантропология – учення про межі буття людини, її екзистенціальні виміри, умови комунікації в цих вимірах і архетипових основах культури [14, с. 326].

Якщо історично постантропология бере свій початок від теорії Дарвіна та Ніцше, то метаантропология має витоки в теїстичному антропоцентричному екзистенційному підході до людини як образу і подоби Божої.

За визначенням філософа Назіпа Хамітова, метаантропология (від *meta* – над і *антропология* – наука про людину) як учення з'являється вже в пізнього М. Шелера

в контексті усвідомлення можливостей трансцендування людини за «межі життя» – у духовний простір, в якому людське з'єднується з божественним, а людина перетворюється в партнера (Mitbildner) Творця.

Незалежно від М. Шелера, поняття «метаантропологія» було використано американським філософом і культурологом Д. Бідні (Bidney), що трактує метаантропологію як теорію, що вивчає проблеми природи людини, культурної реальності, а також міфу та міфології [14, с. 326].

Метаантропологія, а також і постантропологія мають свої прообрази у філософії Стародавнього Світу.

Адже саме в Давній Греції з'являються такі поняття, зокрема, як «метанойя» і «катарсис», які є одними з визначальних для внутрішнього перетворення людини. Метаантропологія приділяє дуже важливу роль цим станам свідомості для душевного та духовного перетворення, позитивної трансформації людини як образу Божого.

Водночас у Давній Греції з'являється і таке поняття, як «бог із машини», як прообраз вирішення будь-яких проблем без внутрішньої трансформації людини, шляхом зовнішнього впливу.

Давні часи також відображають прагнення людини змінити свої обставини на краще без трансформації свідомості, виключно шляхом маніпулювання реальністю.

Адже в Стародавньому світі, за часів язичництва, люди нерідко намагалися підкорити собі реальний світ шляхом виконання певних ритуалів, при цьому не переживаючи внутрішньої трансформації. Якщо заглибитися в історію Стародавнього світу, то можна знайти ще у древніх ритуально-магічних формах поклоніння богам, уособлених у різних статуях, схожі методи, а саме – можливість принести пожертви на олтарі певних богів із метою легкого і, по суті, механічного задоволення потреб і бажань – без глибинного душевно-духовного розвитку, керуючись аналогічними можливостями задіяти технічно вмотивовані магічні «кнопки» для реалізації потреб у комфорті, безпеці тощо.

Але не слід забувати, що і за часів античності людство розуміло, що присвячувати життя лише задоволенню потреб, котрі базуються виключно на інстинктах, є безглуздом. Звідси, наприклад, народження таких образних метафоричних висловів у давніх греків, як: «Сізіфова праця», «бездонна діжка Данайд», що якнайкраще описують марні намагання задовольнити безкінечні потреби людини виключно атрибутами матеріального світу.

Отже, ще в давнину людство носило в собі глибинний конфлікт, який періодично реалізовувався в історії, міфології та філософії різних народів.

З одного боку, бачимо спосіб вирішити будь-які проблеми шляхом поклоніння «золотому тільцю», як це, зокрема, практикували давні євреї. З іншого боку, можна навести безліч прикладів, як ще у Стародавні часи визначні представники, що увійшли в історію людства, чие життя і творчість є зразком своєрідного катарсично-інсайтного світосприйняття, акцентуються на внутрішній трансформації як основі душевного та духовного розвитку людини та людства.

Наприклад, славетний Орфей, котрий залишив нам слабкі відголоски своїх катарсично-інсайтних «орфічних містерій», являє собою яскравий приклад стародавнього, дуже своєрідного, щоправда, без наукових дипломів, але цілком типового представника метаантропології, адже він убачав трансформацію людини саме в духовно-душевній царині. Таких прикладів можна знайти серед давніх філософів і митців чимало.

Зокрема, славетний філософ і математик Піфагор приймав у свою школу учнів виключно після тривалого посту, метою якого в давнину було досягнення не лише тілесного, але й душевного оздоровлення і просвітлення розуму, що вважалося серед

піфагорійців запорукою гармонійного розвитку людини. Такий підхід є прикладом синергії духу, душі і тіла, заради духовної трансформації людської особистості та реалізації творчого та розумового потенціалу.

Отже, у статті було наведено приклади, які підтверджують, що метаатропология та постантропология як способи світосприйняття, як світоглядне ставлення до реальності, мають свої першопочатки ще у Стародавньому світі.

Можна стверджувати, що як у сучасному, так і в Стародавньому світі існували й існують досі такі дві основні тенденції, як творчість, що очищує і трансформує внутрішній світ людини, і противага, жадоба до оволодіння зовнішнім світом, бажання досягти успіху та добробуту і безпеки без очищення, розвитку, душевно-духовної еволюції світогляду особистості, виключно через владу у матеріальному світі, причому владу деспотичну, тоталітарну. У сучасному світі, зокрема, це простежується в тенденції до масового споживання, яке завдяки рекламі перетворюється на різновид культу, в результаті людина буденного життя здатна вважати акти споживання певними досягненнями, про що, зокрема, неодноразово зауважував філософ Бодріяр у своїх працях, осмислюючи життя сучасної «гламурної» людини [3, с. 320].

Отже, сама проблема ставлення до реальності, сприйняття людиною світу як такого, котрий можна підкорити, шляхом цілком механічної взаємодії, без душевного оновлення та очищення, є абсолютно не новою в історії людства, постантропология також має своє підґрунтя у давніх традиціях, практиках і культурах, метою яких було позбутися страждань шляхом задобрення «золотого тільця» різноманітними жертвоприношеннями.

Тільки зараз сучасні вчені та представники постгуманізму, шукаючи шляхи порятунку людства від страждань буденного життя, пов'язаних із суто тілесною природою людини, готові розглядати як жертвоприношення людину зокрема і людство загалом, адже людині пропонують відмовитися від людського: трансформувати тіло до рівня кіборга, роздрукувати органи на 3D-принтері, поєднати інтелект людини з комп'ютерним інтелектом, відмовитися повністю від традиційних цінностей і форм існування в суспільстві (сім'ї, народження дітей, статі), тобто знецінити душевні потреби людини на користь штучного інтелекту та технічного прогресу. Тоталітарна влада технічного над людським знецінює вже у сучасному світі такі важливі поняття, як совість, довіра, честь, любов, породжуючи глобальну культурну кризу.

У Стародавньому світі славетний співець Орфей, поетичний та музичний дар якого міг розчулити навіть найсуворіших богів, згідно з легендою загинув від рук прихильників вакханалій. Орфей, по суті, людина-творець. Водночас прихильників вакханалій можна охарактеризувати як типаж людини-споживача.

В античному світі людині-творцю, легендарному засновнику містичних орфічних містерій, довелося загинути від рук людини-споживача – прихильників вакханалій, що віддали себе у владу інстинктивному. Таких прикладів в історії людства чимало. Зокрема, пішов із життя не тільки славетний легендарний Орфей, але й такі історичні фігури, як славетний філософ Сократ, філософ і математик Піфагор.

В античному світі людині-творцю довелося загинути від людини-споживача. У сучасному світі людині пропонують стати вічним споживачем і одночасно загинути для людського на користь штучного інтелекту, отримавши безсмертя суто тілесне і знецінити душевну та духовну царину людського.

Підбиваючи підсумки, варто зазначити також, що для багатогранного глибокого і ґрунтовного розкриття проблеми трансформації людини необхідно перш за все ретельно проаналізувати саме розуміння поняття «людина».

Постантропология розглядає людину звужено, спираючись виключно на потреби тілесності та взаємозв'язку із соціумом, і в такому підході до людини постантропология та Н+ керуються як теорією Дарвіна, так і поглядами представників еволюції, а також прихильників ніцшеанства та ідей постмодернізму, котрі заклали основу для появи трансгуманізму і терміна Н+, що означає, по суті, необхідність повної трансформації людської раси у нове суспільство, де все людство буде об'єднане через сингулярність із комп'ютерним штучним інтелектом.

Сам феномен людини в сучасному розумінні постантропологии розглядається виключно як недосконалий тимчасовий етап людської еволюції.

Водночас трансгуманізм і постантропология дуже звужено розуміють і саме поняття «гуманізм», виключно як опозицію релігійній культурі, бажання людини вийти за межі ustalених культурних традицій заради більш повної реалізації її тілесних і соціальних потреб.

Метаантропология дає змогу цілісно, багатогранно і ґрунтовно розглянути саме поняття про людину як триєдність духовного, душевного і тілесного, в такому контексті поняття «гуманізм» також набуває глибокого і розширеного значення.

У сучасній науці є чимало тлумачень самого поняття «людина», і чимало науковців, незважаючи на новітні відкриття в галузі фізики, археології та інших наук, дотримуються цілком матеріалістичного погляду на людину як на суто біологічний об'єкт. Така позиція призводить до погляду на людину як на соціального робота, сенс існування якого вимірюється ефективністю виконання певних функцій.

З іншого боку, є погляд на людину як на божество, задоволення потреб якого є єдиним сенсом життя, що породжує сакралізацію споживання, підмінюючи духовні і душевні цінності необхідністю задоволення якомога більшої кількості потреб і, відповідно, знецінюючи глибинну свободу людини як особистості. Щоб краще зрозуміти сутнісний зміст людини, варто згадати бачення одного з видатних ідейних засновників метаантропологічного підходу до розуміння людини в її цілісності – філософа-персоналіста Миколи Бердяєва: «Людина не може бути самодостатньою, це означало би, що людини не існує. Людина є істотою, яка долає свою обмеженість і трансцендує до вищого. Якщо немає Бога як Істини і Смислу – немає і вищої Правди, все стає пласким, немає до чого підніматися. Якщо людина є Бог, то це найненадійніша ситуація. Будь-яка якісна цінність вже доводить, що на людському шляху є те, що вище людини» [2, с. 4].

Отже, ми навели приклади, які підтверджують, що метаантропология та постантропология як способи світосприйняття, як світоглядне ставлення до реальності мають свої першопочатки ще у Стародавньому світі.

Можна стверджувати, що як у сучасному, так і в Стародавньому світі існували й існують досі такі дві основні тенденції, як творчість, що очищує і трансформує внутрішній світ людини, і як противага, жадоба до оволодіння зовнішнім світом, бажання досягти успіху та добробуту і безпеки без очищення та внутрішньої трансформації, виключно через владу у матеріальному світі, що в сучасному світі, зокрема, простежується у тенденції до масового споживання, яке завдяки рекламі перетворюється на різновид культу.

Отже, сама проблема ставлення до реальності, сприйняття людиною світу як такого, який можна підкорити шляхом цілком механічної взаємодії, без душевного оновлення та очищення, є абсолютно не новою в історії людства. Постантропология також має своє підґрунтя у давніх традиціях, практиках і культурах, метою яких було «позбутися від страждань» шляхом задобрення «золотого тільця» різноманітними жертвоприношеннями.

Тільки цілісний підхід до людини як до духовно-душевної особистості, який пропонує метаантропология, дає змогу створити альтернативу тоталітарному технократичному

суспільству, де особистість людини розчинена в актах споживання. Тому вже в сучасному світі, поки людина ще залишається людиною, варто створювати умови для її творчого розвитку як запоруку формування свободи та відкритості суспільства й альтернативу тоталітарному технократичному феномену «Матриці», що пропонує парадигма трансгуманізму.

Список використаної літератури

1. Бердяев Н. Царство Духа и Царство Кесаря. Москва : Республика, 1995. 167с.
2. Бердяев Н. Царство Духа и Царство Кесаря. URL: <http://berdyayev.filosoff.org/tvorchestvo/carstvo-duha-i-carstvo-kesarya/pagen/20>.
3. Бодрийяр Ж. Общество потребления. Москва : Издательство АСТ, 2019. 320 с.
4. Крилова С. Безсмертя особистості: ілюзія чи реальність. Київ : Гранослов, 1999. 199 с.
5. Крилова С. Краса людини: особистість, сім'я, суспільство. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2011. 344 с.
6. Лосев А. Орфики. URL: <http://www.sno.pro1.ru/lib/losev2/33.htm>.
7. Лосев А. Типы античного мышления. *Философия. Мифология. Культура*. Москва : Издательство политической литературы, 1991. 146 с.
8. Лосев А. Диалектика мифа. *Философия. Мифология. Культура*. Москва : Издательство политической литературы, 1991. 132 с.
9. Лосев А. Логика символа. *Философия. Мифология. Культура*. Москва : Издательство политической литературы, 1991.
10. Макаров И. Орфизм и греческое общество в VI—IV вв. до н. э. *Вестник древней истории*. 1999. № 1.
11. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. *Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Жадання влади / пер. з нім. А. Онишка*. Львів : Астролябія, 2002. 319 с.
12. Ребелло С. Рэй Курцвейл: люди смогут обмениваться телами и жить вечно. URL: <http://playboyrussia.com/chtivo/intervyu/rey-kurtsveyl-lyudi-smogut-obmenivatsya-telami-i-zhit-vechno>.
13. Хаксли Дж. *Удивительный мир эволюции*. Москва, 1971. 112 с.
14. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії. Проблема людини та її меж. *Філософський словник. Проблема людини (екзистенціальні, психоаналітичні та метаантропологічні аспекти)* : навч. посібник зі словником. Київ : КНТ, 2017. 396 с.
15. Хамітов Н., Крылова С., Минеева С. Этика и эстетика. Київ : КНТ, 2006. 336.
16. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії. Проблема людини та її меж. *Філософський словник. Проблема людини (екзистенціальні, психоаналітичні та метаантропологічні аспекти)* : навч. посібник зі словником. Київ : КНТ, 2017. 396 с.
17. Хамітов Н. Розвиток і самореалізація людини: проекти метаантропології і постантропології. *Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту*. Київ : КНТ, 2017. 394. с.; С. 69–88.
18. Четверикова О. Трансгуманизм может уничтожить человека. URL: <http://kolokolrussia.ru/s-nashey-kolokolni/olga-chetverikova-transgumanizm-mojet-unichtojit-cheloveka#hcq=7iYMZGq>.
19. Kurzweil Ray. *The Singularity Is Near: When Humans Transcend Biology*. Издательство : Viking Adult, 2005.
20. Julian Huxley. *New Bottles For New Wine*. 1957. 318 с. URL: <https://archive.org/details/NewBottlesForNewWine/page/n17/mode/2up>.

THE PROBLEM OF HUMAN TRANSFORMATION IN THE HISTORY OF MANKIND

Nataliia Terletska

*National Pedagogical University named after M. Drahomanov,
Faculty of Philosophy and Social Science,
Department of Cultural Studies and Philosophical Anthropology
Turgenevska str., 8/14, Kyiv, Ukraine*

From the point of view of metaanthropology, the article analyzes the problem of human transformation, which is actual for the modern society, viewed the historical foundations for the appearing of the phenomenon of transhumanism, analyzed its dangers and the alternatives for the future historical development, purposes and values of the human being: the existential value of human's self-identity in the realities of a modern technical progress, power, freedom, love, creativity and consumption, as well as the value of such existentials as the sense & meaningfulness of human being & existence.

The value of the sense of human being & existence is analyzed in a research from such points of view as: life not only for the sake of self-preservation and minimization of suffering, but also for the development, holistic harmonious realization by a humanity of such qualities that make a person capable not only for the consuming of the benefits of civilization, but also becoming a creator of culture, seeking the harmony of spiritual, soul and physical needs, the ability to express empathy and to overcome the existential problems of despair and fear of death, remaining a human creator, maintaining traditional human values and existentials, such as love and freedom.

The study focuses on the problem of human transformation in the history of mankind and on the problem of the loss of meaningful existentials and sacred values which, as a norm of being, are proposed by transhumanism, having roots for this tendency in the philosophy of the postmodernism, and also the research is focused on finding the ways out of an existential, spiritual and soul, moral-ethical crisis of the modern society, investigation of the causes that led to the current crisis of cultural values.

The theoretical basis of the study was the work of philosophers of different periods, studies of psychologists and psychoanalysts, including contemporary, recent work of domestic researchers in metaanthropology, as well as recent work of foreign representatives of transhumanism.

There is made a conclusion that a real transformation of a person is impossible without preserving the traditional existentials of culture, first of all, such as soulfulness, spirituality, the capacity for creativity, which form a complete and mature personality and enable a valuable meaningful development of man and humanity.

Key words: human, transhumanism, H+, posthuman, metaanthropology, humanism, transformation.